

Bwrdd yr Ymddiriedolion

07 Mai 2021

Cyfarfod Rhithwir

10.00 – 13.00

SESIWN AGORED: 10.00 – 13.00

Presennol:

Aelodau:

Meri Huws (Llywydd dros-dro a Chadeirydd)
Eleri Twynog Humphries
Carl Williams
Mike Cavanagh
Anwen Jones
Elaine Treharne
Janet Wademan

Lee Yale-Helms (Trysorydd)
Gwenllian Lansdown Davies
Quentin Howard
Elin Royles
Susan Davies
Lydia Rumsey
David Hay

Tîm Gweithredol:

Pedr ap Llwyd
David Michael
Owain Roberts

Prif Weithredwr a Llyfrgellydd
Cyfarwyddwr a Dirprwy Brif Weithredwr a Llyfrgellydd
Cyfarwyddwr a Dirprwy Brif Weithredwr a Llyfrgellydd

Staff eraill:

Annwen Isaac
Emyr Phillips
Illtud Daniel
Rhian Evans
Carol Edwards

Rheolwr Adnoddau Dynol
Pennaeth Cyllid a Menter
Pennaeth TGCh (ar gyfer eitem 2.3)
Uwch Swyddog Gweithredol
Rheolwr Llywodraethiant a Chlerc y Bwrdd

Sylwedyddion:

Catrin Hughes
Nia Dafydd
Peter Florence
Hannah Lindsay

CyMAAL
Cyngor Partneriaeth

1.1 Croeso a Sylwadau Agoriadol gan y Llywydd

Croesawodd y Llywydd bawb i'r cyfarfod ac yn arbennig yr Ymddiriedolion hynny oedd yn mynychu eu cyfarfod cyntaf o'r Bwrdd. .

1.2 Ymddiheuriadau

Dim ymddiheuriadau i'w nodi.

1.3 Datgan Buddiannau

Datganodd Meri Huws ei bod yn aelod o Gyngor Prifysgol Aberystwyth, Cyfarwyddwr Anweithredol y Coleg Cymraeg Cenedlaethol, aelod o Fwrdd VTCT ac o Fwrdd Shelter Cymru.

Datganodd Eleri Twynog Humphries ei bod yn ymwneud â'r Wyl Hanes Cymru i Blant, sy'n cael ei chefnogi gan Adran Addysg y Llyfrgell Genedlaethol.

Datganodd Elin Royles ei bod yn aelod o staff cyflogedig Prifysgol Aberystwyth, a bod ei gŵr yn gweithio i S4C.

Datganodd Anwen Jones ei bod yn aelod o staff cyflogedig Prifysgol Aberystwyth.

Datganodd Susan Davies ei bod yn ymgynghorydd gyda Chronfa Treftadaeth Genedlaethol y Loteri yng Nghymru, yn gynrychiolydd ar Grŵp Addysg mewn Amgueddfeydd Cymru, ac yn rhedeg ymgynghoriaeth annibynnol yn y celfyddydau a threftadaeth, sy'n ymwneud â phrosiect mentora tîm o staff iau'r Amgueddfa Genedlaethol.

Datganodd David Hay ei fod yn Gyfarwyddwr o Archif Sainsbury.

Datganodd Janet Wademan ei bod yn aelod annibynnol o Gyngor Prifysgol Caerdydd.

Datganodd David Michael ei fod yn aelod annibynnol o Bwyllgor Archwilio Cronfa Treftadaeth y Loteri.

Datganodd Pedr ap Llwyd ei fod yn Gyfarwyddwr Anweithredol y Coleg Cymraeg Cenedlaethol.

1.4 Cymeradwyo cofnodion cyfarfodydd 26 Mawrth 2021 a thrafod materion yn codi

Cymeradwywyd cofnodion cyfarfod agored 26 Mawrth fel cofnod cywir o'r hyn a drafodwyd ac nid oedd unrhyw faterion yn codi nad oedd ar yr agenda.

1.4.1. Cofnodion cyfarfod caeedig 26 Mawrth 2021

Cymeradwywyd cofnodion cyfarfod caeedig 26 Mawrth 2021 fel cofnod cywir o'r hyn a drafodwyd.

1.4.2 Pwyntiau Gweithredu o Gyfarfod 26 Mawrth 2021

2.1 *Adroddiad Cynnydd Pennaeth Ystadau* – cylchredwyd fideo o'r adeilad i'r Ymddiriedolion newydd

2.5 *Llythyr Amodau Llywodraeth Cymru* – anfonwyd ymateb y Llyfrgell at Lywodraeth Cymru a bydd yn cael ei rannu gyda'r Ymddiriedolion yn dilyn y cyfarfod..

Adran 2 Materion sydd angen trafodaeth a phenderfyniad

2.1 Cynllun Gweithredu Cydraddoldeb Hil

Trafodwyd y Cynllun a chafwyd sylwadau gwerthfawr gan yr Aelodau yn enwedig yng nghydestun y berthynas rhwng y cynllun hwn a'r Cynllun Strategol, *Llyfrgell i Gymru a'r Byd*. Y Pwyllgor Llywodraethiant a Pherfformiad fydd yn craffu cynnydd y Cynllun.

2.2 Cynllun Gweithredu Drafft Strategaeth 2021 - 2026

Cyflwynwyd drafft cynnar o'r Cynllun Gweithredu a chafwyd sylwadau gwerthfawr gan yr Aelodau. Roedd yr Aelodau'n falch o weld colofn wedi ei chynnwys, yn dilyn awgrym a wnaed gan y Pwyllgor Llywodraethiant a Pherfformiad, yn nodi ystyriaethau'n gysylltiedig ag argymhellion yr Adolygiad Teilwredig a llythyr amodau Llywodraeth Cymru.

Nodwyd bod llawer eto o fanylion i'w hychwanegu gan gynnwys amlygu meysydd blaenoriaeth a bod trafodaethau'n digwydd ar hyn o bryd gyda Llywodraeth Cymru ynghylch dangosyddion cyflawni.

Bydd y Tîm Gweithredol yn parhau i ddatblygu'r cynllun ar sail y sylwadau a fynegwyd a chyflwyno drafft pellach ohono i gyfarfod nesaf y Bwrdd ar 23 Gorffennaf. Ni fydd y cynllun yn derfynol hyd nes y byddwn wedi derbyn ac ystyried Llythyr Cylch Gorchwyl Llywodraeth Cymru.

2.3 Adolygiad Teilwredig

2.3.1 Costau Cynllun Gweithredu'r Adolygiad Teilwredig

Roedd yr Ymddiriedolion yn barod wedi cytuno mewn egwyddor i gyfeiriad gweithredu'r argymhellion ond yn anfodlon rhyddhau'r cyllid hyd nes y byddai'r Tîm Gweithredol yn darparu dadansoddiad manwl o'r gwariant. Felly, croesawyd y dadansoddiad a gyflwynwyd heddiw.

Yn ogystal â'r papurau a oedd wedi'u dosbarthu i'r Aelodau, roedd adendwm wedi'i ddsbarthu'n ddiweddarach a eglurai sut y bu i'r trafodaethau a gafwyd gyda Llywodraeth Cymru yn ystod y dyddiau diwethaf wedi arwain at gyflwyno opsiynau amgen i'r Bwrdd a fyddai'n lleihau'r risg o fethu â gwario'r cyllid ychwanegol o £750K yn ystod y flwyddyn ariannol hon. Nodwyd bod y Llywodraeth yn fodlon i'r Llyfrgell ddefnyddio rhan o'r grant penodol i gyllido'r diswyddiadau gwirfoddol o ganlyniad i'r broses ailstrwythuro yn ogystal â chyllido'r cynlluniau trawsnewid digidol. Mae'r meysydd hyn - ailstrwythuro a thrawsnewid digidol - yn feysydd blaenoriaeth a oedd wedi'u hadnabod yn yr Adolygiad Teilwredig.

Croesawyd y bwriadau hyn gan yr Aelodau.

Gofynnwyd i'r Tîm Gweithredol grybwyll y trefniant hwn gydag Archwilio Cymru a sicrhau eu bod yn fodlon â'r bwriad.

Bydd agweddau eraill o weithredu'r argymhellion yn cael eu cyllido o gronfeydd preifat y Llyfrgell. Fe atgoffodd y Trysorydd yr Aelodau fod y Bwrdd wedi neilltuo £1M o bunnoedd ar gyfer costau ailstrwythuro, ond gan y bydd grant ychwanegol yr Adolygiad Teilwredig yn cyllido'r diswyddiadau erbyn hyn, medrir defnyddio rhan o'r filiwn o bunnoedd i gyllido agweddau eraill o weithredu'r argymhellion. Bydd y drafodaeth hon yn parhau a bydd adroddiadau, o ran y gwariant a ddaw o'r cronfeydd preifat, yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Cynllunio Ariannol yn rheolaidd.

Cyfeiriwyd at y bwriad i benodi Cyfarwyddwr Hyrwyddo a Phartneriaethau; er y cytunwyd mewn egwyddor â hyn, bydd yn cael ei drafod mewn manylder yng nghyfarfod y Bwrdd ar 23 Gorffennaf a'i gymeradwyo'n derfynol.

Roedd yr Aelodau'n derbyn nad ymarferol fyddai disgwyl i holl argymhellion yr Adolygiad Teilwredig gael eu cyflawni o fewn y flwyddyn ariannol hon ac y byddai nifer ohonynt yn parhau yn ystod y flwyddyn ganlynol.

2.4 Lansio Cynllun Strategol 2021 – 2026, *Llyfrgell i Gymru a'r Byd*

Adroddodd Rhian Evans bod Four Cymru wedi'u penodi i ddylunio a lansio'r Strategaeth. Dyluniwyd dogfen ddigidol, ryngweithiol ar gyfer y strategaeth lawn, gyda dogfen ddigidol ac un wedi ei argraffu ar gyfer y fersiwn cryno. Y cam nesaf fydd trefnu lansiad rhyngweithiol ym mis Mehefin, a thrafod gyda Four Cymru'r angen i greu fersiynau mewn fformatau amgen ar gyfer amryw o anghenion gwahanol.

2.5 Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd

Cyflwynwyd y Fframwaith i'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn ei gyfarfod ar 30 Ebrill, gyda'r argymhelliad ei fod yn cael ei gyflwyno i'r Bwrdd i'w gymeradwyo. Fe'i cymeradwywyd gan yr Aelodau.

2.6 Bwrdd Rhaglen yr Archif Ddarlledu - diweddariad llafar

Er budd yr aelodau newydd, eglurwyd llywodraethiant y Rhaglen gan Owain Roberts;

Owain Roberts yw perchennog y Rhaglen a Dafydd Tudur yw ei Gyfarwyddwr. Quentin Howard sy'n cynrychioli'r Ymddiriedolion ar y Bwrdd y Rhaglen, sy'n cael ei gadeirio gan y Prif Weithredwr a'r Llyfrgellydd. Mae nifer o randdeiliaid â diddordeb yn y prosiect proffil uchel cyhoeddus yma, megis BBC, ITV, S4C, Llywodraeth Cymru a Chronfa Treftadaeth Genedlaethol y Loteri, ac mae risg uchel i enw da'r Llyfrgell ynghlwm wrth y prosiect. Cytunwyd felly bod rhaid sicrhau mecanwaith priodol mewn lle o ran llywodraethiant a sicrwydd y prosiect a chytunwyd y dylai'r Llywydd, Prif Weithredwr a Llyfrgellydd, Quentin Howard ag Owain Roberts drafod hyn yn dilyn y cyfarfod ac adrodd yn ôl i gyfarfod y Bwrdd ar 23 Gorffennaf.

Nodwyd bod y staff ar hyn o bryd yn hyderus y bydd 'hawl i gychwyn' y Rhaglen yn cael ei roi gan y Loteri yn ystod yr wythnosau nesaf a hynny ar ôl i'r Llyfrgell sicrhau:

- 1) Cytundeb cyfreithiol gyda S4C (cytundeb drafft yn bodoli)
- 2) Lesau gydag archifdai lleol i roi mynediad / ymestyn presenoldeb yn y corneli Clip (mae hyn ar waith)
- 3) Cytundeb cyfreithiol gyda Chanolfan Mileniwm Cymru

2.7 Ailstrwythuro Corfforaethol – diweddariad llafar

Cyflwynodd Annwen Isaac adroddiad llafar gan atgoffa'r Aelodau ei bod hi wedi nodi yng nghyfarfod y Bwrdd ym mis Ionawr fod prosiectau trawsnewid yn cael eu sefydlu mewn 6 ardal benodol i sicrhau bod ffwythiannau a gwaith yn eistedd yn y lle cywir ac yn rhedeg yn llyfn o ran prosesau gwaith. Adroddwyd bod hyn yn digwydd a'n bod yn gobeithio y bydd y gwaith hwn yn dod i'w derfyn ddiwedd mis Mehefin.

Bydd Clerc y Bwrdd yn darparu copi o'r strwythur presennol a'r strwythur arfaethedig i'r Aelodau.

Diolchodd y Llywydd i'r Tîm Gweithredol am y gwaith o sicrhau fod y broses ailstrwythuro wedi mynd rhagddi'n dda. .

Adran 3 Adroddiad y Prif Weithredwr a Llyfrgellydd

Roedd yr adroddiad wedi'i ddsbarthu i'r Aelodau ymlaen llaw.

Adran 4 Cydymffurfiaeth a Risg

4.1 Cofrestr Risg Corfforaethol

Cyflwynwyd y Gofrestr gan Emyr Phillips, a nodwyd nad oedd y Gofrestr wedi newid ers ei chyflwyno i'r Bwrdd ym mis Mawrth.

Adroddwyd bod y Pwyllgor Archwilio a Risg a gyfarfu'n ddiweddar, wedi gofyn i'r Tîm Gweithredol adolygu'r gofrestr erbyn i'r Pwyllgor gyfarfod nesaf ar 9 Gorffennaf. Darperir copi i Aelodau'r Bwrdd yn eu cyfarfod nesaf. ,

Adran 5 Materion Ariannol

5.1 Cyfrifon Rheoli Mawrth 2021

Cyflwynwyd y Cyfrifon Rheoli gan Emyr Phillips.

Nodwyd bod cyfrifon rheoli mis Mawrth yn dangos darlun positif gyda gwarged o £362k ar gyfer arian cyhoeddus ar gyfer y flwyddyn ariannol 2020 -21.

Bydd y Cyfrifon Blynyddol, sy'n cael eu paratoi ar hyn o bryd, yn cael eu cylchredeg i aelodau'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn ystod mis Mehefin, a'u cyflwyno i'r Bwrdd yn ei gyfarfod ar 23 Gorffennaf.

GADAWODD GWENLLIAN LANSDOWN DAVIES Y CYFARFOD AM 12.35

Adran 6 Adroddiadau o Bwyllgorau

6.1 a 6.4 Cofnodion Drafft Pwyllgor Llywodraethiant a Pherfformiad 19.03.21 a Diweddariad Llafar o gyfarfod 30.04.21

Cyflwynwyd y cofnodion gan y Cadeirydd, Meri Huws, a nododd mai cyfarfod arbennig oedd hwn a drefnwyd i drafod gofynion yr Adolygiad Teilwredig a llythyr amodau Llywodraeth Cymru. Ni chafwyd unrhyw sylwadau ar y cofnodion.

Y prif feysydd a drafodwyd yng nghyfarfod 30.04.21 oedd y Cynllun Amrywedd, cynllun gweithredu a dangosyddion perfformiad, cynllun gweithredu'r Adolygiad Teilwredig, a'r bwriad i ail ymweld â chylchoedd gorchwyl pwyllgorau'r Bwrdd.

6.2 Cofnodion Drafft Pwyllgor Cynllunio Ariannol 22.03.21

Nid oedd y cadeirydd yn bresennol i gyflwyno'r cofnodion, ond nid oedd gan yr Aelodau sylwadau i'w gwneud.

6.3 Diweddariad Llafar o Bwyllgor Archwilio a Risg 30.04.21

Diweddarwyd y Pwyllgor gan y Cadeirydd, Janet Wademan, a amlygodd y prif faterion a drafodwyd, sef derbyn adroddiad manwl gan y Prif Weithredwr ynglŷn â phenodi gwasanaeth Effectus HR, Datganiad Llywodraethiant, 2020-21, diogeled gwybodaeth a diogeled seiber, y gofrestr risg gorfforaethol, a diweddariad gan wasanaeth archwilio mewnol Llywodraeth Cymru.

Adran 7 Unrhyw fater arall

7.1 Cylch Busnes 2020 a 2021

Er budd yr aelodau newydd, eglurwyd bod y Cylch Busnes yn nodi'r materion sefydlog mae'r Bwrdd yn eu trafod ymhob cyfarfod, ynghyd ag unrhyw faterion eraill, a'i fod yn cael ei ddiweddarau yn dilyn bob cyfarfod.

7.2 Penodi Is Gadeiryddion i Bwyllgorau'r Bwrdd

Cytunwyd y dylai cadeiryddion y pwyllgorau sefydlog drafod gydag aelodau'r pwyllgorau ac adnabod Is Gadeirydd ar gyfer bob pwyllgor.

7.3 Rhaglen Hyfforddiant yr Ymddiriedolion

Cymeradwywyd y rhaglen gan y Bwrdd ym mis Tachwedd 2021, ond priodol yw ail ymweld â hi yn sgil penodi pump Ymddiriedolydd newydd, ac yn sgil materion sydd wedi dod i'r amlwg yn ddiweddar fel meysydd y dylid eu hadnabod fel anghenion hyfforddiant. Yn dilyn ei hadolygu a'i diweddarau, bydd y rhaglen yn cael ei gosod ar wefan y Bwrdd, a dylai'r aelodau gyfeirio unrhyw sylwadau neu argymhellion pellach ar y cynnwys at Glerc y Bwrdd.

7.4 Defnydd o Sêl y Llyfrgell

Adroddwyd ar y defnydd o sêl y Llyfrgell yn unol â Rheoliad 13. Fe'i defnyddiwyd yn ddiweddar ar ddwy ddogfen gytundebol ar gyfer gwaith ar y pedwerydd adeilad.

8. Unrhyw fater arall

Nododd y Prif Weithredwr fod bwriad ceisio cynnal cyfarfodydd “hybrid” o fis Gorffennaf ymlaen, a bod ymchwil ar droed i addasu’r ddarpariaeth yn Ystafell y Cyngor i alluogi medru cynnal cyfarfodydd o’r fath. Penderfynwyd, serch hynny, i barhau i gynnal cyfarfodydd pwyllgorau ar Zoom.

Gan mai dyma gyfarfod olaf Eleri Twynog Humphries fel Ymddiriedolydd, diolchwyd iddi’n ddiffuant gan y Llywydd a’r Prif Weithredwr am ei chyfraniad dros y pedair blynedd diwethaf.

** DIWEDD Y CYFARFOD **